

FINA FLICKOR

Du har kommit in på Flickskolan, utropar mamma glatt. Viftar med ett brev. Jaha, svarar jag. Ointresserad och surmulen. Mamma vill att jag ska bli allmänbildad. Då är Flickskolan rätt, tycker hon. Fast man får ju ingen riktig examen. Bara normalskolekompetens. Ett konstigt ord som jag inte riktigt förstår.

Själv drömmer jag om att utbilda mig till socialkurator eller journalist. Ouppnåeliga drömmar. I vår familj finns varken pengar, ambitioner eller plats för drömmar. Vi ska hålla oss på jorden, tycker Våldets Härskare. Lära oss veta hut. Framför allt pojkarna. Dom får stryk ibland. Mamma misshandlas både fysiskt och psykiskt. Terrorvælde råder.

Inför skolstarten ska skolböcker inhandlas. Men vi har inte råd. Barnavårds mannen, som min äldste bror och jag har, kontaktas. Socialen skriver ut en rekvisition. Med den och boklistan går jag till Anderssons Bokhandel. Ett surögt biträde får boklistan och rekvisitionen. Han plockar fram de böcker jag ska ha. Varsågod, säger han och ler syrligt och räcker mig boktraven, som är betald med skattemedel. Särskilt hans, ser han ut att tänka. Tack, svarar jag, och sväljer ordet gubbjävel. Som nästan följer med.

Några dagar senare är det klassupprop. Jag ser mig omkring. På de välklädda flickorna. Med "fina" namn, von si och så. Och så jag, som inte ens fyllt tretton. Mager och liten. Bröst och ända lyser med sin frånvaro. Grannpojkar hemma kallar mig för Spindeln. Smala armar och ben och en boll på mitten. Min mage, som alltid står ut och är svullen. Där inuti bor rädslan. För våldet och de hårda orden. Det som inte får yppas.

På rasten tar flera av flickorna fram cigaretter med färgat papper. Röker världsvant. Åh, vad jag blir avundsjuk! Jag skulle aldrig våga. Men jag har något som de inte har. En mamma som skriver kåserier i tidningen. Om vår trevliga och roliga familj. Där barnen kallas Tonåringen, den Äldste, den Mellerste och den Yngste. Många Norrköpingsbor läser dessa kåserier. Skickar presenter och beundrabrev. Jag, som är Tonåringen, har fått en silverring från en beundrare.

Men den trevliga familjen är bara en fasad, som mamma byggt upp. För att stå ut med verkligheten. Och dessutom tjäna en blygsam slant. Vi är inte alls någon rolig och trevlig familj. I dag skulle den med ett fint ord kallas dysfunktionell.

Nu gör jag som hon. Bygger upp ett skal runt mig. Jag är rolig. Hittar på bus. Läser aldrig läxorna. Terroriserar de gamla lärarinnorna, som ingen har respekt för. Så håller jag på i flera år. Hur jag verkligen har det hemma och hur jag mår får ingen veta. Masken är ogenomtränglig. Betygen rasar.

Klassföreståndarinnan, en rökluktande bestämd kvinna, har ständigt tillrättavisande samtal med mig. Om Elisabeth läste sina läxor, skulle Elisabeth vara duktig i skolan, förmanar hon. Men vad hjälper dessa samtal. Ingenting. Till slut är betygen i en del ämnen så dåliga, att jag inte blir uppflyttad till nästa klass.

Jag fasar för att berätta detta hemma. Men det blir konstigt nog ingen större reaktion. Så viktig är tydligen

inte skolan. De två sista åren i skolan pluggar jag ambitiöst. Det går så lätt när jag väl bestämt mig. Jag börjar bli vuxen nu. Snart arton år. Inser allvaret. Har framtiden i sikte. Stolt avslutar jag min flickskoletid med ett av klassens bästa betyg! Klassföreståndarinnan hade rätt. Hon såg tydligen vad jag kunde prestera om jag verkligen lade manken till.

Tyvärr blev min examensdag en skräckupplevelse. Ingen fest. Ingen middag. Min bror och jag hölls vakna hela natten av Våldets Härskare, som misshandlade mamma i vårt sovrum. Våra småsyskon var som tur var på barnkoloni, så de slapp bevittna eländet.

Fyrtiosju år senare är det dags för klassträff. Det blir ett glatt återseende. Många klass-kamrater hade jag faktiskt inte haft kontakt med sedan vi slutade skolan. Efter en god middag, lagom till kaffet, föreslås att vi ska cirkulera och byta plats med varandra. Så att alla kan få tillfälle att prata med var och en.

Flera av mina närmaste klasskamrater börjar prata om mammas kåserier. Så roliga de var! Så mycket dråpligt och trevligt som hände i er familj! Jag beslutar mig för att berätta hur det verkligen var. Min uppbyggda fasad är sedan länge raserad. Den behöver jag inte längre. Tvärtom brukar jag berätta om hur vi hade det. Jag tror att det kan hjälpa andra med liknande bagage att släpa på. Och att skapa förståelse. Visa att man kan överleva och bli en hel människa.

Nej, säger jag, det var inte trevligt hemma hos oss. Vi levde i helvetet. Vi syskon önskade bara att mamma skulle begära skilsmässa. Så att vi hade fått lugn och ro. När hon väl gjorde det var det för sent. Hon var så sjuk. Hon dog fyrtioåttio år gammal. Många vill att jag ska berätta mera. Berättar i sin tur om andra de känner som haft det som vår familj.

Det blir en givande, djup diskussion om livets vedermödor men också glädjeämnen. Jag blir omkramad av flera som säger, tänk om du berättat hur du hade det. Men du sade ju aldrig något. Du var alltid busig, glad och gjorde hyss. Vi skulle ha hjälpt dig om vi vetat. Jag känner hur kärlek och vänskap omsluter mig. De fina flickorna är verkligen fina. Och jag är en av dem.

Texten är utskriven från Poeter.se

Författaren Elisabeth Nilsson med Poeter.se id #33406 innehar upphovsrätten